ఆంధ్రభూమి వివిధ వాఙ్మయ సంచిక

ఆదివారం 22-5-1966

"సౌశీల్యం ఖరీదెంత?"

అదో పెద్ద పల్లెటూరు. వెయ్యి గడపకి పైగా ఉంటుంది. ఊరును రెండుగా చీలుస్తూ రైలు పట్టాలు మధ్యగా పడుకున్నయి ప్రభుత్వానికి ప్రజలకీ మధ్య సత్యాగ్రహాల్లా ఈ పట్టాలు పశువుల రక్తంతోపాటు అప్పుడప్పుడు మానవ రక్తాన్ని కూడా తనివి చూడ్డమే గాక జాతిఐక్యత మీదకూడా కత్తి తిప్పాయి బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు చేసిన సంస్కరణల్లా పట్టాలకిటువైపు పంతాలైతులూ పంతప్పు జాతులూ అయితే అటు వైపంతా హరిజనులు తదితర దళిత జాతులూను. అదిగంగా చీలి పోవటం నేత. పరి ఆదారాలు వారిని ఎవరి వ్యవహారాలు వారిని ఎవరి సంస్కారం వారిదిగా సాగిపోనూ వారి వారి ఉత్సవాలు పండుగ పబ్బాలు అన్నీ వేరయి నడుస్తున్నాయి కిన్నా మార్గాల్లో కాని ఒకేఒక్క శక్తి ఆ రెండినీ ఏకం చేయగలుగుతోంది అది రైలు పట్టాల కావల ఉన్న పాఠశాలే ఊరి రెండు వైపులవాళ్ళూ కలుపు పాఠశాల కేరావాలి చదువుకోడానికి అసలు పూర్వం ఒకేతెగ వారి పిల్లలు మాత్రమే ఆపాఠశాలకెళ్ళి చదువుకునే అదృష్టానికి పెట్టిపుట్టారు కాని బాపూ

కథానిక

కరుణా కటాక్షాలవల్ల ఉపాధ్యాయుల్లో అడుగు పెట్టి చదువుకోగల మహాభాగ్యం ఆ రెండో తెగకికూడా లభించింది తరవాత.

మొదట ఏకోపాధ్యాయుడు నడుపుకునేవాడా పాఠశాలను క్రమంగా ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు పదవ క్లాసూ వచ్చింది అలా ఉపాధ్యాయులూ విద్యార్థులూ క్లాసులూ పెరుగుతూ పెరుగుతూ పాఠశాలకి కూడా పెరిగారు. చివరికిప్పుడది హైస్కూలు రూపాన్నిధరించి అందంగా తయారయి కళకళలాడుతోంది. పేరుకి జిల్లాపరిషత్తు హైస్కూలే గాని ప్రభావం మాత్రం గ్రామీణులదే. అది అందరిదిగాదు. గ్రామపెద్దలుఅంటే గ్రామపంచాయతి పెద్దల చెప్పుచేతుల్లో ఉంటుందన్నమాట. ఒమాస్టర్ని వెయ్యాలన్నా ఓ మాస్టర్ని తీయాలన్నా ఆ పదమ్సుల చేతుల్లోనే ఉంటుంది. జ్ఞాతంగా అధికారం.

మాధవరావు ఓ సెకండ్ గ్రేడ్ మాస్టర్ ఆ స్కూల్లోనే ముప్పయ్యేళ్ళు నిండకుండానే గబగబ నలుగురు పిల్లలు పుట్టేశారన్న మాటేగాని అదేం యువకుడే తిండి అనిపేకం అతని పేదరాన్ని చేసింది అతని కృషి అన్ని మధ్య తరగతి వాడిగా మార్చింది తనకి లభించే ఆ-కొద్ది జీతపు రాళ్ళతో జీవితాన్ని వెళ్ళగాం హాయిగానూ గడపేస్తున్నాడంటే అందుకుకారణం అతని భార్య పావని నిరాడంబరతా పొదుపరితనమే ముఖ్యమైన కృషి పొదుపరి తనమే ముఖ్యమైన మామగారి వలుగురు పిల్లలు భరణాలు మొత్తం వీడుగురా కటుంబ పావనికు ప్రధానాన్ని నిండుగాను సంసారాన్ని నడుపుతూ తమకున్న అక్కడ గేదెను పెంచడంలో ఎంతోటికి తెలివిగల ఉపయోగించి చక్కగా పాలిస్తేలా చేసుకోగలిగింది ఆ పచ్చి పాలూ పెరుగూ వెన్నా నేయీ పిల్లలకు పెట్టడమే గాక పెరుగూ వెన్నా నేయీ పిల్లలకు పెట్టడమే గాక పెరుగు పాలు అమ్మి ఆ డబ్బుతో